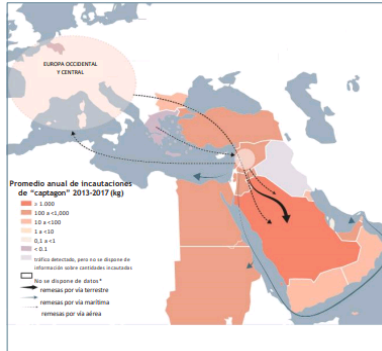

Incautaciones comunicadas y rutas de tráfico de comprimidos de "captagon", 2013-2017

Psicotrópicos, narcotráfico e terrorismo xihadista

Description

Porto de Salerno (Italia), 01 de xullo de 2020. Efectivos do GICO (Gruppi d'Investigazione sulla Criminalità Organizzata) da Guardia di Finanza de Nápoles incautáronse dun cargamento de estupefacientes dunha magnitude non comúnicada ata a data. Interceptáronse preto de 84 millóns de pículas cun peso de 14 toneladas dunha sustancia denominada captagon. No comunicado de prensa da Guardia di Finanza recóllese, citando a DEA (Drug Enforcement Administration) estadounidense, que o Daesh produce esa sustancia nos territorios nos que aínda mantén influencia e controla a súa venda.

Porto de Salerno (Italia), 01 de xullo de 2020. Efectivos do GICO (Gruppi d'Investigazione sulla Criminalità Organizzata) da Guardia di Finanza de Nápoles incautáronse dun cargamento de estupefacientes dunha magnitude non comúnicada ata a data. Interceptáronse preto de 84 millóns de pículas cun peso de 14 toneladas dunha sustancia denominada captagon. No comunicado de prensa da Guardia di Finanza recóllese, citando a DEA (Drug Enforcement Administration) estadounidense, que o Daesh produce esa sustancia nos territorios nos que aínda mantén influencia e controla a súa venda.

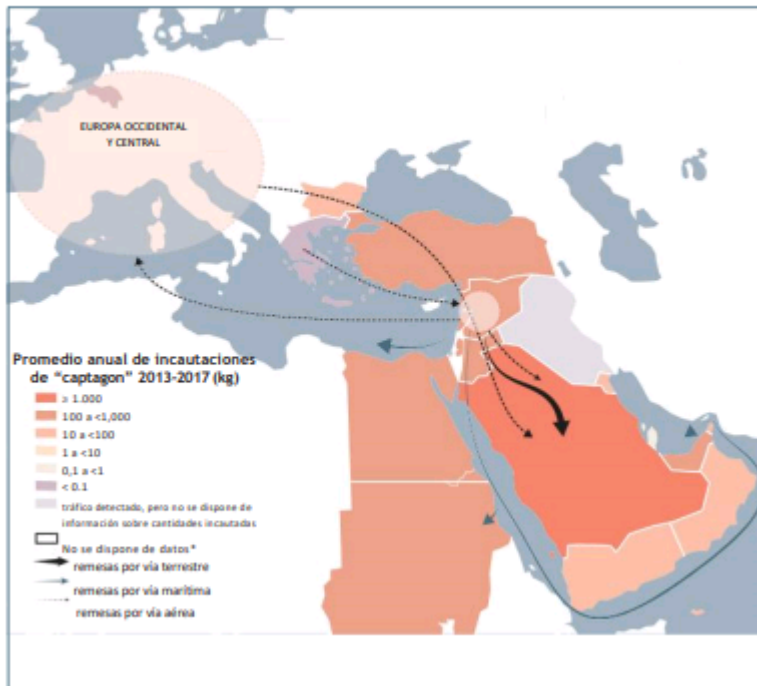
O actualmente non tan efectivo aparato propagandístico dos xihadistas referiuse á nova no número 242 do seu semanario en árabe al-Naba. A publicación do Daesh exteriorizaba a sorpresa da organización ao asociar o cargamento de drogas interceptado. Achacaba esa circunstancia a un intento das autoridades italianas para encubrir a persoas de relevancia implicadas no feito e responsabilizaba ao réxime de Bachar al Assad do tráfico desta sustancia tamén comúnicada, dunha maneira un tanto efectista, coma a *droga dos xihadistas*.

O captagon (ou biocapton) ten coma principio activo a fenetilina, un derivado da teofilina e da anfetamina con potentes efectos estimulantes, cuxa produción escomezou no 1961 a farmacéutica alemá Degussa AG. Nos seus estadios iniciais foi destinada ao tratamento de menores con déficit de atención por hiperactividade, depresión e narcolepsia. Ao elevar a presión arterial coma as anfetaminas, tamén se destinou ao tratamento de enfermos con patoloxías cardíacas.

O captagon produce no organismo a supresión do apetito, un aumento da enerxía e a desaparición da sensación de cansazo. Estes efectos manifestáronse poucos minutos despois do seu consumo e mantense ao longo dun período de tempo de entre 10 e 12 horas. A partir da década de 1980 descartouse o seu uso médico e prohibiuse debido fundamentalmente ás súas propiedades adictivas.

O espazo de maior implantación desta droga é o norte de África e, por riba de todo, os países da península arábiga.

Incautaciones comunicadas y rutas de tráfico de comprimidos de "captagon", 2013–2017

No tráfico de captagon chegou a estar implicado ata un membro da familia real saudÃ. O príncipe Abdulmohsen bin Walid bin Abdulaziz e outros catro acompañantes foron detidos o 23 de novembro do 2015 no Aeroporto Internacional Rafik Hariri de Beirut cuando ãan voar con destino ã localidade de Hail, ao norde da Arabia SaudÃ. A bordo do aviÃ atopouse cocaÃna e dÃoas toneladas de captagon no que supuxo a maior operaciÃn contra o narcotrÃfico desa sustancia llevada a cabo no aeroporto libanÃs

O val da Bekaa, no LÃbano, o sul da TurquÃa e o norde da Siria, son zonas nas que se elaboraba e distribuÃa o captagon moiuto antes de que estalase no 2011 o conflito civil sirio. Nunha informaciÃn da axencia Reuters, datada en xaneiro do 2014, citÃbase a un traficante de drogas do val da Bekaa quen afirmaba que a producciÃn no LÃbano experimentara un descenso do 90 por cento dende o ano 2013 atribuíndo esta caÃda a que parte da producciÃn poderÃa terse desprazado a territorio sirio.

Pola sÃa posiciÃn xeogrÃfica, Siria foi perante moito tempo un sitio de paso para cargamentos de droga destinados a Xordania, Irak e os paÃses do Golfo que tiÃan orixe en distintos puntos de Europa, TurquÃa e LÃbano. O estoupido da guerra civil trouxo outras derivadas coma o enfeblecemento, ou directamente a desapariciÃn, das estruturas estatais co conseguinte incremento da porosidade das sÃas fronteiras. Todo isto nun entorno emerxente dunha variada poliarquÃa armada non estatal.

No marco da 32Ã Conferencia Internacional de Loita contra as Drogas celebrada en Cartagena de Indias (Colombia), Yuri Fedotov responsable da Oficina das Nacións Unidas contra a Droga e o Delito (UNODC), sinalou que os talibÃns afganos e os xihadistas na Ãfrica occidental, o Sahel e Medio Oriente estaban tendo beneficios do tráfico de drogas. Este obterÃase de maneira directa ou tamÃn indirectamente a travÃs do cobro de impostos por permitir esa actividade. Fedotov apuntou que tanto o Daesh coma Jabhat Al Nusra (actualmente denominada Hayâat Tahrir al-Sham) facilitaban o contrabando de precursores quÃmicos precisos para a producciÃn de Captagon.

A relaciÃn do xihadismo e o narcotrÃfico non Ã un fenÃmeno novo. Sirva coma exemplo que os terroristas chechenos, facendo uso dos contactos obtidos por Shamil Basayev (1965-2006) no AfganistÃn estableceron redes de tráfico de heroÃna. Pola sÃa banda, o Movimento IslÃmico do UzbekistÃn, vinculado ao Daesh, colaborou cos talibÃns efectuando labores de protecciÃn das redes de tráfico de drogas ademÃis de facilitarlles os recursos necesarios para a elaboraciÃn de heroÃna procedentes da China e de Rusia. Como contrapartida, seus militantes obtÃan entrenamento e refuxio.

Al Qaeda tampouco foi allea a este fenómeno. No ano 2000 seu líder, Osama Bin Laden, comprou unha importante porción dos stocks de opio existentes no Afganistán antes de que os talibáns prohibisen o cultivo da adormideira. Tres anos despois, as forzas armadas dos Estados Unidos asaltaron unha embarcación no Golfo Pérsico que portaba un cargamento de opio valorado en millóns de dólares. Na mesma operación foron detidos dous terroristas vinculados a Al Qaeda.

En xunio do 2018 a Combined Joint Task Force Operation Inherent Resolve mediante un comunicado de prensa anunciaba a destrución dun alixo incautado perto da cidade siria de At Tanf en maio dese mesmo ano. A operación foi executada por Jaysh Maghawir al-Thawra (MaT), milicia encadrada na Coalición. O alixo, cuxa propiedade foi atribuída ao Daesh, estaba composto por millóns de pículas de captagon cun valor no mercado negro duns 1.400 millóns de dólares (uns 1.180 millóns de euros). Segundo o comunicado: *“A pesares da aparencia de pureza islámica o Daesh, seus criminais terroristas son coñecidos consumidores e traficantes de drogas”*.

A relación entre estimulantes e o campo de batalla ven de moi lonxe. Os hoplitas gregos consumían opio misturado con viño, os vikingos cogumelos alucináxenos e os guerreiros zulus, *dagra*, unha variedade do cannabis por citar tres exemplos. O emprego de drogas con fins tácticos seguiu, e segue, vixente. Na II Guerra Mundial os combatentes de diferentes bandos consumían anfetamina, chegando os nazis a experimentar cunha droga, a DI-X, coa que buscaban facer invencibles aos seus soldados. Estaba composta por metanfetamina, cocaína e un opiáceo. Esta sustancia foi probada en campos de concentración e nunca chegou a ser administrada ás tropas. Millóns recentemente, exércitos coma o francés e el estadounidense facilitaron ás súas tropas comprimidos de modafinil unha sustancia que inhibe o sono e os síntomas de fatiga durante 72 horas.

Precisamente a resistencia ao cansanzo, e tamén a fame, foi posta a proba polos dez integrantes do comando do grupo xihadista asentado en Pakistán Lashkar-e-Taiba que perpetraron unha serie de atentados na cidade india de Mumbai en novembro do 2008. Mediante o emprego de artefactos explosivos e fusís de asalto, os terroristas executaron unha serie de ataques coordinados contra un centro xudeo, un restaurante, un hospital, unha estación de tren e dous hotéis. A consecuencia diso, foron asasinadas 164 personas e feridas outras 308. Os xihadistas lograron resistir ás forzas de seguridade ao longo de case 60 horas. Segundo fontes indias, na escea dos atentados foron atopadas xiringas que contiñan restos de cocaína e LSD. No sangue dos terroristas detectáronse trazas de drogas así coma de esteroides, sustancia que faría millóns levadeiro o intenso entreno ao que terían sido sometidos antes de executar a cadea de atentados.

No 2015, Daveed Gartenstein-Ross, experto en terrorismo xihadista en The Foundation for Defense of Democracies (FDD), senalaba: *“Al Qaeda en Irak, que é o antecesor do ISIS, era coñecida por ter combatentes que tomaban anfetaminas que lles permitían soportar a dor ao sufrir impactos de bala”*. Neste sentido, un informe (2016) de Global Initiative against Transnational Organized Crime, recolle que con frecuencia nos cadáveres de terroristas de Daesh foran atopadas bolsas con pículas no seu interior. Ademais, suliaba os esforzos do califato por facerse con opiáceos sintéticos coma o tramadol para o seu emprego no campo de batalla xa que suprime a dor e aumenta a capacidade física.

Para Paul Rexton Kan, profesor da Escola de Guerra do Exército dos Estados Unidos, o consumo de drogas facilita unha serie de ventaxas aos grupos xihadistas xa que fainos millóns proclives a cometer todo tipo de atrocidades. Iso contribúe a reforzar a macabra reputación na psique daqueles aos que se enfrontan. Ademais, ao suministrar sustancias deste tipo a menores de idade, ou incluso a meniños, facilítase a su conversión en instrumentos letais incapaces de calcular o risco para as suas propias vidas cando son dirixidos aos combates.

Segundo un informe (2019) do European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction (EMCDDA), dun total de 69 xihadistas que participaron en atentados en chan europeo no período comprendido entre os anos 2012 e 2017, ao menos cinco terroristas, o que supón un 7% do total, tiñan consumido psicotrópicos nos días ou horas previos a perpetración dos ataques.

No Corán defínese o alcol coma procedente da *“actividade de Satanás”* co fin de suscitar *“a enemistade e o odio”* para alonxar aos crentes *“do recordo de Deus”* ⁽¹⁾ polo que o seu consumo está taxativamente prohibido, non sendo tan explícito con outras sustancias.

Así, a finais do século VII e comezos do VIII, introduciuse o consumo de hachás entre os musulmáns coincidindo coa expansión dos mongoles liderados por Genghis Khan. Cando a sociedade musulmana empezou a sufrir as nocivas

consecuencias, eruditos relixiosos comezaron a establecer analoxías entre o seu consumo e o do alcol. O prestixioso teólogo Ibn Taymiyya, con frecuencia citado tendenciosamente polos xihadistas, indicaba: *“En canto ao hachás o tóxico maldito, é similar aos outros tóxicos, e tódolos tóxicos están prohibidos (haram) por consenso académico. [?] O consumo de intoxicantes está suxeto a castigos corporais (hadd)“*.

A diferenza do alcol, no Corán non hai referencias específicas a estas drogas, habendo por contra evidencias do emprego das mesmas nos primeiros tratados de medicina do período islámico. Os médicos gregos xa recomendaban o uso do cannabis, ao igual que o do opio, cando existía unha necesidade terapéutica. Estas substancias non se fumaban senon que se introducían no organismo por vía oral ao creerse que facilitaba a dixestión así coma a *“claridade dos pensamentos“*. Na súa obra *“Libro do Canon da Medicina“ (Kitab al Qanun fi al Tibb)* o médico persa Al-Husayn ibn Abdullah ibn Sina (980-1037), comúnmente coñecido como *Avicena*, recomendaba o hachás como analxésico efectivo para as cefaleas cando o opio non facía efecto.

Esta interpretación, a do consumo por cuestións médicas e por ende de urxencia, tene unha particular relevancia xa que podería encaixar no principio de *Zarurat*, vocábulo árabe cuxa tradución é *“necesidade ou emerxencia“*. Este principio pode ser interpretado coma un permiso para a realización de actos xeralmente prohibidos se existisen razóns de suficiente entidade e fosen útiles para a *supervivencia dunha persoa*, suposto que se contempla no Corán⁽²⁾. Outras citas coránicas, sosteñen o concepto de *Taqiyya*, o rexeitamento aparente ás prescricións relixiosas en base a un *estado de necesidade*⁽³⁾.

Abundando no concepto de necesidade, unha interpretación do dereito islámico permiten a xustificación da comisión dalgunha actividade delictiva mediante a aplicación de conceptos coma *“as prohibicións se volten permisibles por necesidade“*. O dereito islámico tamén recolle o principio de *Maslahah*, segundo o cal, en función de circunstancias particulares, é posible permitir algo prohibido se iso *beneficia a comunidade*.

Na propaganda do Daesh tamén se atopan referencias ás drogas. No número dous da revista *Dabiq*, publicada en xullo do 2015 recóllese, na súa páxina número 41, coma a *“policía islámica“* detivera ao maior traficante de drogas de Wilayat Homs (a provincia de Homs na Siria). Na páxina inmediatamente anterior reproducíase a imaxe da porta de entrada de The State Company for Drug Industries and Medical Appliances situada ao norte da cidade iraquí de Mosul na que ondea a bandeira do *“califato“*. Un breve texto glosa a captura das instalacións na que foron intervidos unha gran cantidade de suministros médicos e fármacos, sen especificar de que tipo, asegurando que estes serían empregados para *“as necesidades médicas dos musulmanes“*.

Nun vídeo difundido en decembro do 2017 co título *“Failing Your State 2“* o narrador conta coma os xihadistas desprazados a zonas de conflito proviñan de comunidades nas que o *“comportamento desviado“* era algo habitual. A grabación establece tres categorías de individuos: aqueles cuxa prioridade era a obediencia a Deus; os que apenas practican a relixión e os que se adican aos praceres da vida en lugar da *adoración divina*.

A relación xihadismo-consumo de drogas e/ou narcotráfico podería parecer a priori unha situación contra natura toda vez que un dos selos de identidade desta manifestación fenomenolóxica do terrorismo é unha rigorista, e distorsionada, interpretación da relixión musulmana, que é contraria a este tipo de condutas. Esta cuestión non parece tan creara a la luz dos feitos, circunstancia que podería explicarse mediante o binomio redención-supervivencia.

No primeiro caso, a propaganda do Daesh mediante o bombardeo continuo de material adicado a mostrar o *“califato“* coma terra de promisión, e de redención, favoreceu o desprazamento ao territorio que tiña baixo seu control a individuos que no seu pasado recente terían tido problemas coas drogas. Sirva coma exemplo o caso dun grupo de mozos do Reino Unido que no 2015 decidiron emprender a *“emigración“*. Mentres se atopaban nun piso de seguridade do Daesh na cidade turca de Gaziantep un deles declarou que seus amigos lle dixeron que se incorporarían ao *“estado islámico“* onde impera a Sharia e onde *“Non habería bebida, drogas nin tentacións“*.

No segundo apartado, a supervivencia, ten un gran peso a adaptación do terrorismo xihadista ao teatro de operacións no que actúa derivada da constatación empírica de que, respecto daqueles que considera *“inimigos“*, atópase ninha situación de inferioridade material, humana e financeira. No caso do consumo de drogas para acometer máis conveñentemente tanto atentados terroristas coma episodios de combate convencional, a praxis xihadista pode atopar acomodo na súa propia teoría.

Segundo Paul Rexton Kan, para os terroristas, o acto de inxerir psicotrpicos para mellorar o rendimento blico permisible xa que est nas antpodas de finalidades ldicas ou hedonistas por ter coma meta ltima a consecucin de obxetivos de clara inspiracin relixiosa. Por iso, *o consumo de drogas non moral, sen sagrado porque axuda a un individuo a vincular o terreal co divino*. Ademais como apunta Justin Thomas, profesor asistente de psicologa e psicoterapia na Universidade Zayed dos Emiratos rabes Unidos, no caso concreto do captagon, plausible que os xihadistas non contemplan a sustancia coma *unha droga ou un narcotico porque non est asociado con fumar ou inxectarse*.

A adecuacin torticeira dos preceptos da relixin islmica para a consecucin dos seus fns foi empregada con profusin polo terrorismo xihadista. Principios coma o *Zarurat*, mais orientado a saude das persoas, o *Maslahah*, ao beneficio comunitario efectivo, ou a *Taqiyya*, destinada a preservacin da fe en pocas de persecucin relixiosa poden ser convenientemente manipulados pola retrica xihadista no seu propio beneficio. Non teran mais que aplicala taxativa formula do Daesh sobre o *takfir* (anatema) colectivo, segundo a cal certas prcticas, todas as que non coincidan coa sntica particular doutrina, anulan a condicin de musulmn dunha persona. Nese punto convrtese automaticamente en *kafir* (infiel). Unha vez asignado este estatus seus bns, e a sntica propia vida poden ser arrebatados sen contemplacin.

En base a esta lica, Anwar al Awlaki, prominente teologo de Al Qaeda na Península Arbiga (AQAP), eliminado no lemen en setembro do 2011, defenda a legalidade de *despojar aos infieis das snticas riquezas en Dar al-Harb*, expresin esta ltima que pode ser traducida coma *morada da guerra*, que o territorio no que para os terroristas a lica a xihad ata a implantacin da Sharia. Al Awlaki, figura tamn respetada polo Daesh, insistia na conveniencia de roubar aos *incrdulos* para financiar snticas actividades: *Queridos irmns: a xihad depende en grande medida do diaro e sen riqueza non pode haber xihad*.

No nmero 11 da publicacin dixital do Daesh, Rumiyyah, de xulio do 2017, o grupo terrorista, a par que exaltaba a figura dos criminais convertidos en xihadistas, ntese a tautologia, alentaba a prctica delictiva para reforzar a xihad. Por iso non ser en absoluto descartable canto menos a tolerancia por parte dos xihadistas do narcotico xa que este reportaralles un interrelacionado dobre beneficio: recursos financeiros e debilitamento dos kufar (infieis).

Anos antes, o xordano Abu Musab Al Zarkawi lder de *Tanzim Qaidat Al Jihad fi Bilad al Rafidayn (Organizacin da Xihad no Pa dos Dous Ros)*, a filial de Al Qaeda no territorio iraqu e que posteriormente convertirase no embri do Daesh, escribiu unha carta, que foi interceptada no ano 2005, na que solicitaba mais diaro procedente do narcotico e menos de donacins con orixen nos paes do Golfo.

A pesares do interese despregado na cosmovisin do terrorismo xihadista en presentarse a snticos mesmos coma o paradigma da pureza, o consumo e o comercio de substancias estupefacientes amase como rexeitable de todo punto, na *realpolitik* xihadista parecen tolerarse, cando non fomentarse, ambos supostos. Por cuestins seguramente mais estticas que ticas, esta non constitoe unha prctica medular deste tipo de organizcns terroristas sen mais que ben tanxencial.

Para poder superar as reticencias *pseudomorais* que estas actividades poidan supor, o xihadismo, do que o Daesh, polo de agora o maior expoente, non debera ter grandes problemas a hora de atopar subterfuxios na sntica manipulada interpretacin relixiosa para adornalos a cunha sorte de pntina de *mandato divino*. Manipulacin teolxica con interesados obxetivos teleolxicos.

Neste *status quo* tamn cabe destacar que ser cair nun perigoso reduccionismo circunscribir o fenmeno xihadista a un problema de narcotico e o dos atentados a unha mera cuestin de consumo de drogas. O xihadismo puede recurrir a venda ilegal destas substancias pero sen deixar de buscar outras vas de financiacin como *piadosas* donacins ou a extorsin dos habitantes das zonas que ten baixo seu control.

A cunha que se ten dado episodios da comisin de atrocidades por parte de xihadistas que estaban baixo a influencia de substancias psicotricas este non parece un fenmeno xeneralizado. O factor de impulsin mais potente do terrorista o seu propio convencemento. A alteracin da sntica escala de valores, na que non precisan a intervencin de ningunha droga, permite facerlles crer que crmenes gravsimos son xustificados polos obxetivos que persiguen.

O *consumo* do fanatismo por parte dos actores implicados nesta manifestacin de terrorismo ocupa o primeiro nivel de perigosidade xa que elimina calquer barreira moral que lles impida implicarse en accins violentas con finalidade letal

en calquera das súas múltiples variantes.

Ese é o verdadeiro elemento inspirador de individuos dispostos a matar e morrer, a morrer matando e, o que é peor, a matar morrendo.

Luis Antonio González Francisco.

[1] *Oh os que creedes! Certamente o viño, o xogo de maysir (xogo de azar), os ádolos e as frechas (mátodo adivinatorio) son abominacións procedentes da actividade de Satáns. Evitade! Tal vez sexades os benaventurados. Satáns quer suscitar entre vos a enemistade e o odio mediante o viño e o xogo e apartaros do recordo de Deus, da pregaría!* • O Corán, azora V (A Mesa), aleias 92-93, en Vernet, Juan, *El Corán*, Ed. Optima, Barcelona (1999), pp.111-112.

[2] *Deus prohibiuvos comer a carne do animal que morrera, o sangue, a carne de marrau e o que se inmolou en nome de outro que non sexa Deus. Quen, forzado, sen intención nin trasgresión, coma, non cometerá pecado. Deus é indulxente, misericordioso!* • O Corán, azora XVI (A Abella) aleia 116. Vernet, J., pax. 199.

[3] *Sobre quen renega de Deus despois da súa profesión de fe é exceptábase quen foi forzado pero cuxo corazón está firme na fe e sobre quen abre seu peito a impiedade, sobre estes cairá o enoxo do seu Señor, e terá un terrible tormento. Di: «tanto se ocultades o que hai nos vosos peitos coma si o mostrades, Deus coñece e coñece o que hai entre os ceos e a terra»!* • O Corán azora XVI (A Abella) aleia 108 y azora III (A familia de Imram) aleia 23, en Vernet J., pp. 208 e 23 respectivamente.

APARTADO TEMÁTICO GEOGRÁFICOS

Outros

ETIQUETAS

Galicia Terrorismo internacional

IDIOMA

Galego

INVESTIGACION

Relacións Internacionais

Date Created

Abril 22, 2021

Meta Fields

Autoria : 104619

Datapublicacion : 20210422

Subtítulo : Documento escrito e traducido ao galego por Luás Antonio González Francisco, orixinalmente publicado en castelán polo OIET (Observatorio Internacional de Estudios sobre Terrorismo).